

A Minecraft character with brown hair and a green shirt stands in a pixelated forest. He is holding a wooden sign on a post that reads "Den Digitale Ørredpatrulje". The background shows a river, trees, and flowers in a blocky, digital style.

Fri passage

Fisk som laks, ørred og helt er fuldstændig afhængige af at kunne vandre frit mellem gydepladserne i vandløbet og opvækstområderne ude i havet. Om efteråret trækker de gydemodne laksefisk ind i vandløbene for at finde områder med hurtigt strømmende vand og grusbund, hvor de kan grave deres æg ned.

Desværre er mange gydepladser forsvundet som følge af opgravning og regulering af vandløbene. De fleste naturlige gydepladser findes i dag langt fra havet i små uregulerede åer og bække.

I Danmark har der været tradition for at udnytte vandkraft til vandmøller, elproduktion og dambrug. Det har betydet, at der er bygget mange spærringer i vandløbene, som vandrefiskene ikke kan passere. Mange steder er der bygget fisketrapper, som skal hjælpe fiskene forbi. Nogle fisketrapper fungerer fint. Andre steder er de placeret, så fiskene ikke kan finde dem. Og nogle fisk vil ikke svømme igennem en fisketrappe - for eksempel helt.

Den bedste løsning er selvfølgelig helt at fjerne spærringen, men hvis det ikke kan lade sig gøre, kan man lave et nyt mindre vandløb udenom spærringen. Denne løsning kaldes et omløbstryk, og dem er der lavet en del af i de senere år. Der findes dog stadig et stort antal spærringer i danske vandløb, som fiskene ikke kan passere, og derfor kan de ikke komme til deres gydepladser.

Det er ikke kun fisk, som er på vej op i vandløbene for at gyde, der har besvær med at komme forbi spærringerne. Problemet opstår også for fiskeyngelen, når den skal vandre ud mod havet.

Ved nogle opstemninger er der dannet store kunstige søer, som de nedtrækkende ørreder og laks kan have svært ved at finde vej igennem, og derfor bliver mange ædt af søens rovfisk.

Mange dør også efter en tur gennem en turbine på et vandkraftanlæg eller efter at være fanget i en lang fødekanal på et dambrug. Det er derfor meget vigtigt at vandindtaget til den slags anlæg afspærres effektivt med tætte riste, så de nedtrækkende fisk kan ledes uden om opstemningen.

